

Praktické příklady zakládání a vedení spisové dokumentace Om a zvláštní spisové dokumentace O/POR – dodatek č. 1 k metodickému doporučení MHMP 1/2021

Základní východiska:

Zakládání spisů Om a základní evidence:

Ustanovení čl. 2 odst. 4 Směrnice, podle kterého může být dítě vedeno v základní evidenci téhož obecního úřadu obce s rozšířenou působností pouze jednou, jinými slovy ke každému dítěti může být současně vedena **pouze jedna spisová dokumentace Om**.

Počet zvláštních spisových dokumentací k jednomu dítěti odpovídá počtu spisových značek opatrovnického/civilního/trestního soudu nebo správního orgánu, kdy byl OSPOD jmenován dítěti opatrovníkem pro správní řízení.

Evidenční štítky souvisí se zavedením dítěte do základní evidence, tedy se založením spisu Om, nikoliv zvláštní spisové dokumentace. Je-li založena spisová dokumentace Om, jejíž součástí je více zvláštních spisových dokumentací O/POR, je založen pouze jeden evidenční štítek ke spisu Om.

Nahlížení do spisu:

V případech žádostí o nahlédnutí do spisu je nezbytné rozlišovat spisovou dokumentaci Om a zvláštní spisovou dokumentaci.

V případech žádostí o nahlédnutí do spisové dokumentace Om je postup stále stejný, jako byl před novelou ZSPOD. Nahlížení se žadateli buď umožní, nebo je rozhodnuto a zamítnutí žádosti ze zákonem vyjmenovaných důvodů, případně se z nahlížení vyloučí jednotlivé listiny, např. dokumenty týkající se výkonu kolizního opatrovnictví, pokud je spis Om obsahuje. Je-li součástí spisu OM také zvláštní spisová dokumentace O/POR, tak ta se v případě nahlížení do spisu Om pouze při nahlížení vyjme (podobně jako složka podkladů P/Om).

V případech žádostí o nahlédnutí do zvláštní spisové dokumentace není vydáváno rozhodnutí, žadatel se pouze vyrozumí (dopisem), že ZSPOD neumožňuje nahlížení do zvláštní spisové dokumentace vedené podle § 55 odst. 2 ZSPOD.

Pomocný rejstřík opatrovnických spisů:

MHMP doporučuje zavedení pomocného rejstříku zvláštních opatrovnických spisů, kde ke každému číslu zvláštní spisové dokumentace bude uvedeno také číslo spisu Om, do kterého je vložena (vyplývá ze samotného označení zvláštní spisové dokumentace). Doporučení MHMP vychází z předpokladu, že do statistických výkazů za rok 2022 a následující může být zahrnuto sledování počtu opatrovnických spisů.

Příklad č. 1 – OSPOD vedl již před 31. 12. 2021 spisovou dokumentaci Om 250/2021¹, kde dítě bylo vyhodnoceno jako dítě, na které se zaměřuje SPOD dle § 6 ZSPOD (dále jen „dítě je v § 6 ZSPOD“), a současně byl OSPOD před 31. 12. 2021 jmenován kolizním opatrovníkem dítěte pro soudní řízení, které dosud nebylo pravomocně ukončeno

Spisová dokumentace je vedena stále v souladu se zněním ZSPOD před novelou, tj. všechny dokumenty jsou vkládány do spisové dokumentace Om 250/2021, a to včetně dokumentů týkajících se výkonu kolizního opatrovnictví. V případě nahlížení do spisové dokumentace je třeba dokumenty týkající se výkonu kolizního opatrovnictví rozhodnutím z nahlížení vyloučit rozhodnutím.

¹ Pozn. Všechna čísla spisů jsou pouze vzorová, ve všech příkladech se proto opakují

Příklad č. 2 – OSPOD vedl již před 31. 12. 2021 spisovou dokumentaci Om 250/2021, dítě je v § 6 ZSPOD, před 31. 12. 2021 byl jmenován kolizním opatrovníkem dítěte pro soudní řízení, které již bylo pravomocně ukončeno. Stejný OSPOD byl po 1. 1. 2022 nově jmenován kolizním opatrovníkem pro nové soudní řízení

OSPOD do již vedené spisové dokumentace Om 250/2021 vedené k danému dítěti založí zvláštní spisovou dokumentaci s označením Om 250/2021 – O1, do které bude zakládat dokumenty týkající se výkonu kolizního opatrovnictví pro nové soudní řízení na základě jmenování kolizním opatrovníkem po 1. 1. 2022. Je možné listiny ze spisu Om, které OSPOD vyhodnotí jako podklad pro výkon kolizního opatrovnictví, ofotit a vložit do zvláštní spisové dokumentace. Stejně tak dokumenty, které byly vytvořeny v souvislosti s výkonem kolizního opatrovnictví a mají vliv na poskytování SPOD v souladu s vyhodnocením situace dítěte a jeho rodiny a IPOD, ofotit a vložit do spisové dokumentace Om.

Příklad č. 3 – OSPOD vedl již před 31. 12. 2021 spisovou dokumentaci Om 250/2021, kde dítě není v § 6 ZSPOD, stále je vykonáváno pouze kolizní opatrovnictví, soudní řízení nebylo dosud pravomocně skončeno.

Spisová dokumentace Om 250/2021 bude upravena tak, že její součástí bude pouze základní vyhodnocení, podle kterého dítě nebylo vyhodnoceno jako dítě, na které se zaměřuje SPOD dle § 6 ZSPOD, a bude zřízena zvláštní spisová dokumentace Om 250/2021 – O1, do které budou vloženy všechny listiny týkající se výkonu kolizního opatrovnictví (prakticky celý obsah spisu).

Příklad č. 4 – OSPOD vedl před 31. 12. 2021 spisovou dokumentaci Nom dítěte, které není místně příslušné, ale OSPOD byl jmenován kolizním opatrovníkem

Spisová dokumentace Nom bude přečíslována na Om v rámci rejstříku Om za rok 2022, jinak bude postup stejný jako v příkladu č. 3. Na deskách bude uvedena poznámka, že dokumenty založené do zvláštní spisové dokumentace O/POR ke dni 1. 1. 2022, ale vzniklé v rámci výkonu kolizního opatrovnictví před 31. 12. 2021, jsou označeny původní spisovou značkou Nom, aby nemusely být všechny dokumenty označeny novou spisovou značkou. Změna označení bude provedena i ve spisovém přehledu, kde bude za posledním dokumentem roku 2021 vyznačena změna spisové značky z Nom na Om, přičemž bude dále pokračovat číselná řada pořadových čísel jednotlivých dokumentů.

Příklad č. 5 – OSPOD byl po 1. 1. 2022 jmenován kolizním opatrovníkem, dosud k dítěti nevedl žádnou spisovou dokumentaci, dítě nevedl v evidenci nebo dříve vedl dítě v evidenci, ale spis byl již v minulosti uzavřen a vyřazen. Dítě není v § 6 ZSPOD

OSPOD založí novou spisovou dokumentaci Om 1/2022, jejíž součástí bude základní vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny a zvláštní spisová dokumentace Om 1/2022 - O1, do které budou vkládány dokumenty týkající se výkonu kolizního opatrovnictví. Jestliže byla dříve již vedena k danému dítěti spisová dokumentace, která je již uzavřena a vyřazena, OSPOD vyřazenou spisovou dokumentaci vyznačí na spisové obálce nově založeného spisu Om jako související, tj. na spisové obálce spisu Om 1/2022 bude uvedena jako související spisová značka např. Om 56/2018.

Příklad č. 6 – OSPOD byl po 1. 1. 2022 jmenován kolizním opatrovníkem, dosud k dítěti nevedl žádnou spisovou dokumentaci, dítě nevedl v evidenci. Dítě není v § 6 ZSPOD. V rámci probíhajícího soudního řízení podal jeden z účastníků řízení návrh na vydání předběžného opatření, pro které byl OSPOD znovu jmenován kolizním opatrovníkem.

OSPOD vede pouze jeden spis Om 1/2022 a jednu zvláštní spisovou dokumentaci Om 1/2022 -O1. Nové jmenování kolizním opatrovníkem pro řízení o předběžném opatření, které je součástí již probíhajícího soudního řízení ve věci samé, včetně listin s řízením o předběžném opatření souvisejících, je vloženo do již založené zvláštní spisové dokumentace Om 1/2021 - O1.

Příklad č. 7 – OSPOD byl po 1. 1. 2022 jmenován kolizním opatrovníkem pro soudní řízení ve věci úpravy poměrů k dítěti a stanovení výživného, soudní řízení v této věci stále běží. OSPOD dosud k dítěti nevedl žádnou spisovou dokumentaci, dítě nevedl v evidenci. OSPOD byl následně jmenován kolizním opatrovníkem pro soudní řízení ve věci zbavení rodičovské odpovědnosti jednoho z rodičů. Dítě je v § 6 ZSPOD.

OSPOD založí spisovou dokumentaci Om 1/2022, jejíž součástí bude vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny, IPOD, dokumenty týkající se samotného výkonu SPOD, dále zvláštní spisová dokumentace Om 1/2022 – O1 vedená k řízení o úpravě poměrů a stanovení výživného, a zvláštní spisová dokumentace Om 1/2022 – O2 vedená k řízení o omezení rodičovské odpovědnosti jednoho z rodičů. Jednotlivé dokumenty se mohou týkat obou soudních řízení nebo i samotného výkonu SPOD, v takovém případě budou v kopii zařazeny do obou zvláštních spisových dokumentací, případně i do spisu Om.

Příklad č. 8 – OSPOD byl po 1. 1. 2022 jmenován kolizním opatrovníkem pro soudní řízení ve věci úpravy poměrů k dítěti, dosud k dítěti nevedl žádnou spisovou dokumentaci, dítě nevedl v evidenci. Následně byl podán nový návrh k soudu na stanovení výživného, soud spojil obě řízení do jednoho. Dítě není v § 6 ZSPOD.

OSPOD založí spisovou dokumentaci Om 1/2022, jejíž součástí bude základní vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny a zvláštní spisová dokumentace Om 1/2022 - O1 vedená k řízení o úpravě poměrů k dítěti. Vzhledem k tomu, že soud spojil obě řízení do jednoho a pro obě jmenoval stejného kolizního opatrovníka, dokumenty týkající se soudního řízení o stanovení výživného se vkládají do již založené zvláštní spisové dokumentace Om 1/2022 – O1.

Příklad č. 9 – OSPOD byl v lednu 2022 jmenován kolizním opatrovníkem pro soudní řízení o úpravě kontaktu s otcem, řízení bylo skončeno dohodou rodičů, právní moc rozhodnutí soudu byla vyznačena ke dni 30. 3. 2022, spis Om 1/2022 včetně zvláštní spisové dokumentace Om 1/2022 – O1 byl s právní mocí rozsudku uzavřen a dítě vyřazeno z evidence. V říjnu 2022 byl podán návrh na rozšíření kontaktu dítěte s otcem, OSPOD byl nově jmenován kolizním opatrovníkem. Dítě není v § 6 ZSPOD.

Protože byla spisová dokumentace Om 1/2022 se zvláštní spisovou dokumentací Om 1/2022 – O1 vedená k výkonu kolizního opatrovnictví již uzavřena a vyřazena, je nezbytné založit novou spisovou dokumentaci Om 56/2022 a zvláštní spisovou dokumentaci Om 56/2022 – O1 na základě nového jmenování kolizním opatrovníkem. Vyřazená spisová dokumentace Om 1/2022 bude vyznačena jako související na nově založené spisové dokumentaci Om 56/2022, může být rovněž vložena jako příloha nového spisu, tak jako tomu bylo před novelou ZSPOD, kdy vyřazené spisové dokumentace nebo kopie jejich podstatné části mohly tvořit přílohu nově založeného spisu Om.

Příklad č. 10 – OSPOD vede spisovou dokumentaci Om 1/2022 se zvláštní spisovou dokumentací Om 1/2022 - O1 z důvodu jmenování kolizním opatrovníkem, následně po uplynutí nějaké doby vyhodnotí, že dítěti je potřeba poskytovat SPOD dle § 6.

OSPOD vede stále pouze jednu spisovou dokumentaci Om 1/2022, do které mimo zvláštní spisové dokumentace Om 1/2022 – O1 začne vkládat také dokumenty týkající se výkonu SPOD, včetně vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny a IPOD.

Příklad č. 11 – OSPOD byl po 1. 1. 2022 jmenován kolizním opatrovníkem, současně vykonával SPOD z důvodu vyhodnocení dítěte podle § 6 ZSPOD. Soudní řízení bylo pravomocně skončeno rozhodnutím ve věci, nadále trvá výkon SPOD.

OSPOD vede spisovou dokumentaci Om 1/2022, jejíž součástí je vyhodnocení dítěte a jeho rodiny, IPOD, dokumenty k výkonu SPOD a zvláštní spisová dokumentace Om 1/2022 – O1, která již byla uzavřena, ale zůstává součástí spisu Om. Zvláštní spisová dokumentace může být uložena odděleně od spisové dokumentace Om (např. z důvodu vysokého počtu dokumentů a její obsažnosti), vždy bude ale na spisové obálce spisu Om 1/2022 vyznačena jako související, aby bylo možné ji vyhledat např.

v případě nového soudního řízení, pro které bude OSPOD jmenován kolizním opatrovníkem a pro které může být podstatné nahlédnout do uzavřené zvláštní spisové dokumentace, např. jaké bylo poslední rozhodnutí soudu, které je navrhováno novým soudním řízením změnit.

Příklad č. 12 - OSPOD vede spisovou dokumentaci Om 1/2022 se zvláštní spisovou dokumentací Om 1/2022 - O1 z důvodu jmenování kolizním opatrovníkem, spis je uzavřen s právní mocí rozsudku soudu. Po nějakém čase OSPOD vyhodnotí, že je dítěti potřeba poskytovat SPOD dle § 6.

Protože byla spisová dokumentace Om 1/2022 uzavřena s právní mocí rozsudku soudu, je třeba založit novou spisovou dokumentaci Om 56/2022, která bude vedena k výkonu SPOD. Vyřazená spisová dokumentace Om 1/2022 bude vyznačena jako související na nově založené spisové dokumentaci Om 56/2022, může být rovněž vložena jako příloha nového spisu, tak jako tomu bylo před novelou ZSPOD, kdy vyřazené spisové dokumentace nebo kopie jejich podstatné části mohly tvořit přílohu nově založeného spisu Om.

Příklad č. 13 – OSPOD byl po 1. 1. 2022 jmenován poručníkem dítěti, jehož rodiče zemřeli. Dítě je v § 6 ZSPOD.

OSPOD vede spisovou dokumentaci Om 1/2022, jejíž součástí budou dokumenty týkající se výkonu SPOD, vyhodnocení dítěte a jeho rodiny, IPOD, a dále zvláštní spisová dokumentace Om 1/2022 - POR1, do které budou vkládány dokumenty související s výkonem poručenství podle občanského zákoníku.

Dotazy OSPOD²:

„Pochopili jsme to dobře, že při zakládání spisu Om, kde jsme jen KO, ale soud chce pohovor a poměry, založíme do Om i spis O. Do spisu Om můžou rodiče nahlížet, do spisu O nikoli. Zprávu, kterou pošleme soudu, budeme mít v Om, ne však v O, tudíž se na ní rodiče stejně mohou podívat? A my si svou zprávu ofotíme jen ze soudního spisu?“

Při jmenování opatrovníkem OSPOD vždy současně založí spisy Om i zvláštní spisovou dokumentaci - viz Příklad č. 5. Požaduje-li soud provedení pohovoru s dítětem nebo prošetření poměrů, činí OSPOD tyto úkony v rámci výkonu veřejné správy nezávisle na jmenování opatrovníkem, tudíž záznamy o těchto úkonech i předání jejich výsledku soudu budou založeny ve spisu Om, kam mohou rodiče nahlížet. Pokud ovšem bude OSPOD v rámci výkonu opatrovnictví zjišťovat názor dítěte a činit další úkony v rámci výkonu opatrovnictví v režimu soukromého práva, bude záznamy o těchto krocích zakládat do zvláštní spisové dokumentace. Je tedy možné, že budou pro soud zpracovány dvě různé zprávy – jedna týkající se výkonu opatrovnictví založená do zvláštní spisové dokumentace O, druhá o výsledku soudem dožádaného pohovoru nebo prošetření poměrů založená do spisu Om. Zprávu o dožádaných úkonech je možné ofotit ze spisu Om do zvláštní spisové dokumentace O. Zpráva týkající se výhradně úkonů kolizního opatrovníka se zakládá pouze do spisu O. Do spisu Om lze pořídit její kopii jen v případě, že je podkladem pro úkony SPOD, případně do správního spisu v případě, že je dítě v § 6 a je ve správním řízení rozhodováno např. o dohledu nad nezl., kdy OSPOD v roli správního orgánu vychází mj. ze zjištění, která učinil v rámci výkonu opatrovnictví.

„Jak vést rejstříky? Pro zvláštní spisovou dokumentaci pro O/POR zvlášť a pro Om – §6 zvlášť? Máme zakládat nový rejstřík?“

Rejstřík Om bude veden stejným způsobem, jako byl veden dosud. Každé dítě (sourozenecká skupina) bude mít své číslo Om získané zápisem do rejstříku. V případě, že bude spis Om založen na základě vyhodnocení dítěte do § 6 ZSPOD, bude uveden příslušný důvod založení evidence v rejstříku Om.

---

² Dotazy ponechány v původním znění tak, jak je MHMP obdržel.

V případě, že bude dítě do základní evidence zavedeno z důvodu jmenování OSPOD kolizním opatrovníkem, bude dítě zapsáno do rejstříku Om a jako důvod založení do evidence bude uvedeno rozhodnutí soudu o jmenování opatrovníkem (postup bude stejný i u jmenování poručníkem). K vedení pomocného rejstříku zvláštních spisových dokumentací O/POR platí doporučení – viz základní východiska v úvodu.

„Ten samý dotaz u dětí odebraných, tudíž pod § 6, pokud bude ustanoven KO pro řízení u soudu v případě dalšího umístování dětí?“

Jestliže je již veden spis Om k dítěti v souvislosti s výkonem SPOD (dítě je v § 6) a OSPOD byl jmenován kolizním opatrovníkem pro řízení o umístění dítěte do zařízení, je do již vedeného spisu Om založena pouze zvláštní spisová dokumentace O. Nový zápis do rejstříku Om se neprovádí (ke každému dítěti vede OSPOD současně pouze jeden spis), je-li veden pomocný rejstřík spisů O/POR, provede se zápis do tohoto rejstříku.

„Jak to bude u dětí v ÚV, vedených pod §6, v případě, kdy se zahájí řízení o přemístění do jiného zařízení a je ustanoven kolizní opatrovník; taky se bude „rozdělovat“ spis na O/POR a Om-§6 a dítě budou vést dva lidi? Budeme si muset mezi sebou psát žádosti o poskytnutí informací, případně dokumentů?“

Viz předchozí dotaz – do stávajícího spisu Om se založí zvláštní spisová dokumentace O. Není žádný důvod pro to, aby každý spis vedl jiný pracovník OSPOD, tudíž není třeba si mezi sebou psát žádosti o poskytnutí informací.

V Praze dne 10. 1. 2022

Zpracovala: Mgr. Jana Machová, metodička SPOD